

Ewa Twarowska

Winnica, gm. Połaniec, woj.
tarnobrzeskie. Stanowisko 1 i 2

Informator Archeologiczny : badania 13, 271-272

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

były swoim dłuższym bokiem wzdłuż linii N-S, a jamy 3 i 11 wzdłuż linii W-E. Kształt jam był prostokątny, na głębokości 20 cm od powierzchni ziemi gwałtownie zwężał się do około 1,0-1,2 m i skracał się do około 2,5 m. Jamy miały dna nieckowate, głębokie były na 50-80 cm, od średniej odbiegała jama 11, jej głębokość sięgała 1,4 m.

Chronologię obiektów można określić na podstawie licznie występującej ceramiki. W chwili obecnej rysują się trzy fazy osadnicze: pierwsza VII-X w. dla niej charakterystyczna jest ceramika wczesno-słowiańska wykazująca wpływy pomorskie i ceramika bałtyjska; druga XI w. - brak ceramiki bałtyjskiej, zanik wpływów pomorskich; trzecia XII-XII w. - ceramika charakterystyczna dla Mazowsza.

Badanie stanowiska stanowi interesujący wkład do badań nad po-
graniczem bałtyjsko-słowiańskim we wczesnym średniowieczu.

Badania będą kontynuowane.

WINNICA, gm. Połaniec
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 1 i 2

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadziła mgr Ewa Twarowska,
Finansowała Dyrekcja Elektrowni Połaniec,
Szósty sezon badań. Grodzisko i osada przy-
grodowa - wczesne średniowiecze XI-XIII w.

Stanowisko 1 - grodzisko

Przebadano łącznie obszar 202 m².

Badania na grodzisku w Winnicy miały na celu dostarczenie dalszych danych dotyczących konstrukcji umocnień grodu w jego południowej części, a także jego zabudowy w partiach przylegających bezpośrednio do tychże umocnień.

Przecięto północną część konstrukcji izbicy zachodniej, odsłoniętej w wykopach 9 i 13, profilem prostokątnym do jej ściany północnej. Z profilu wynika, że ściana izbicy zawaliła się po spaleniu przykrywając wraz ze spalonymi konstrukcjami wyższych partii wału warstwą spalenizny i przepalonej gliny obiekt gospodarczy z paleniskiem /obiekt 3/ znajdujący się u podnóża wału.

W wykopach 8, 9, 10 i 11 stwierdzono do tej pory istnienie 6 obiektów przylegających bezpośrednio, lub znajdujących się w znacznym przybliżeniu konstrukcji wałowych. Są one różnych rozmiarów i miąższości - cechami, które je łączą jest posiadanie palenisk w obrębie lub w pobliżu /lub i tak, i tak/, usytuowanie dłuższym bokiem równoległe do przebiegu wału, wypełnisko w postaci czarnej węglistej ziemi z bardzo bogatą zawartością kulturową w postaci licznych wyrobów żelaznych /w tym grotów strzał, które występują w ich obrębie lub w pobliżu - półfabrykaty strzał w postaci prętów żelaznych itp./, żuźla żelaznego, a poza tym przęślików, ceramiki i kości zwierzęcych. Pozwala to przypuszczać, że w partii przywałowej grodu znajdowało się szereg pomieszczeń typu gospodarczego, pełniących funkcję magazynów, warsztatów produkcyjnych /produkcja grotów strzał/ itp.

Dotychczas przebadano nieznaczne fragmenty majdanu grodu, głównie w jego partii przywałowej stwierdzając występowanie licznych palenisk kamiennych. Znalaziono liczny i bogaty materiał zabytkowy.

Stanowisko 2 - osada przygodowa

Przebadano obszar 143 m². Prace na osadzie przebiegały w dwu kierunkach. Pierwszy miał charakter ratowniczy i związany był z wykopem kablowym, przeprowadzonym wiosną br. przez teren osady. Wykop o szerokości 1 m przeprowadzono łukiem od podnóża wału przeciwpowodziowego aż do drogi. Udało się w nim uchwycić zasięg osady potwierdzający wyniki naszych poprzednich badań. W miejscach najintensywniejszego nasycenia warstwy kulturowej węglem drzewnym dokonano obustronnych wcięć w kierunku północny-zachód i południowy-schód. We wcięciach odsłonięto dwa paleniska i piec kamienny zbudowany z wapieni o wymiarach 1,4 x 1,1 m, z wlotem umieszczonym od strony północnej /szerokość wlotu 35 cm. / i zachowaną grubością ścian od 30 do 35 cm. przy wysokości do 25 cm.

Kontynuując prace prowadzone w latach ubiegłych założono wykop o powierzchni 75 m², w celu uchwycenia dalszego ciągu konstrukcji mostowych odkrytych w roku 1975. Odsłonięto dalsze 14 słupów konstrukcji biegnących w kierunku północno-zachodnim. Układają się one w dwa rzędy oddalone od siebie o około 3-4 m. Średnica słupów waha się w granicach 30-38 cm, a zachowana miąższość od 30 do 100 cm.

Badania będą kontynuowane.

ZAWADA, gm. Połaniec
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadzili dr Bolesława Chomentowska i mgr Jan Michalski. Finansowała Dyrekcja Elektrowni Połaniec w budowie. Piąty sezon badań. Osada kultury trzcinieckiej, osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich.

W 1978 roku przebadano powierzchnię około 500 m². Prace koncentrowały się wyłącznie w zachodniej części stanowiska, zagrożonej zniszczeniem. Badaniami objęto peryferię stanowiska. Odkryto fragmenty prawdopodobnie pieca garncarskiego w postaci licznych kamieni, polepy oraz zniekształconych fragmentów naczyń. W północno-zachodniej części natrafiono na skupisko różnego rodzaju jam. W ich pobliżu znaleziono kilkanaście fragmentów ceramiki kultury trzcinieckiej pochodzących prawdopodobnie z osady.

Najistotniejszym elementem badań było uchwycenie dalszego przebiegu rowów odkrytych w poprzednich latach. Ich zarysy były wyraźne, intensywne i o znacznej miąższości. Wewnątrz odkryto liczne ślady płonowych pali. Wszystkie opisane powyżej obiekty wiążą się z osadą kultury łużyckiej. Na całym badanym obszarze wystąpiła warstwa kulturowa